

LIITO-ORAVASELVITYS HILLS MAANRAKENNUS OY:n ALUEELLA SIPOON TALMAN OSAYLEISKAAVAN POHJOISOSASSA 2017

FM Jaakko Kullberg

Johdanto

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää liito-oravan mahdollinen esiintyminen Hills maanrakennus Oy:n omistamalla Sipoon Talman osayleiskaava-alueellapohjoispuolelle suunnitellulla vapaa-ajanasuntoalueella Talman Golfkentän pohjoispuolella, koska alueella kasvaa paljon lajille suurikokoista haapaa ja kuusikkoa.

Liito-orava on Suomessa rauhoitettu ja se on vuodesta 2015 luokiteltu silmälläpidettäväksi – ennen tätä vaarantuneeksi. Liito-orava kuuluu Euroopan unionin luontodirektiivin tiukasti suojeltujen lajien IV (a) -listalle, jonne luetteloitujen lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.

Tutkimusalue ja menetelmät

Liito-oravia etsittiin kahdelta alueelta, jotka on esitetty karttapohjassa 1. Molemmilla alueilla esiintyy paljon suurikokoista haapaa ja kuusta, joten ne kartoitettiin sen takia maanomistajan toiveesta. Kaakkoisempi Talma Golfin alueen reunaan rajoittuva alue on myös mainittu Faunatica Oy:n liito-oravaa koskevassa selvityksessä 2010: kuvat 47,51,52 (Sijainti raportin kuvassa 2.8.). Faunatican raportissa alueet kuvataan seuraavasti: Kuvio 47. Nuorehko koivikko heinittyneessä rinteessä. Ei erityisiä luontoarvoja. Kuvio 51. Suhteellisen tuore hakkuu. Tuoretta kangasmetsää. Ei erityisiä luontoarvoja. Kuvio 52. Sijainti kuvassa 2.8. Lehtipuuvaltainen, lehtomainen, tuore/kosteahko pihametsä. Keskin kertaiset luontoarvot.

Tässä tutkimuksessa suurin osa kookkaista haavoista kasvoi nimenomaa Faunatican raportin kuviolla 51 ja selvitettiin, koska suunniteltu rakennettava alue tulee pieneltä osin nykyisin kookasta, mutta harvennettua haapaa kasvavan kuvion luoteisosan reunaan.

Maastotyössä etsittiin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen paikantamiseksi liito-oravan papanoita kaikkien halkaisijaltaan yli 20 cm haapojen ja kuusien alta 3.-5.9.2017. Kasvillisuus ei enää tähän aikaan haitannut etsintää. Maastotöissä pyrittiin erityiseen huolellisuuteen, koska liito-oravan kesäpapanat ovat tummia eivätkä yhtä helposti havaittavia kuin vaaleat talvipapanat sekä sen takia, että maanomistajan mukaan alueella liikkuu paljon myös kissoja. Kissojen läsnäolo voi vaikuttaa liito-oravien intoon oleskella pitkiä aikoja lähellä metsän pohjaa, mikä myös voi vaikeuttaa papanakerääntymien havaitsemista.

Ensimmäisenä päivänä käytiin kukin tutkimusalue lähiympäristöineen läpi kartoittaen lajille sopivia esiintymisalueita. Toisena päivänä keskityttiin lähinnä todennetuille potentiaalisille paikoille, kuten puoliavoimilla metsäalueille, vanhoille hakkuualueille, linjojen, teiden sekä polkujen varsille, jotka voisivat olla lajin lisääntymisalueita. Myös kukkivia kasveja kasvavat niittyalueet, joilla lajin ravintokasvia ei kasvanut, käytiin läpi, koska aikuiset yksilöt suuntaavat näille ravinnonhakuun ja ovat helpommin havaittavissa, vaikka eivät ko. elinympäristössä lisääntyisikään. Tärkein näistä alueista oli Hältningsbergetin pohjoisreunan sähkölinja, jonka alueella ei juuri maitikoita kasvanut.

Kuva 1. Tutkitut alueet, joilta liito-oravan papanoita etsittiin.

Tulokset ja päätelmät

Selvitysalueelta ei löytynyt mitään merkkejä liito-oravan esiintymisestä, kuten ei aiemmassa alueellisesti laajemmassa koko Talman osayleiskaavaa käsittelevässäkään Faunatican (2010) raportissakaan. Sipoon liito-oravakanta on tiettävästi hyvin alhainen (vrt. Virrankoski ym. 2006), joten tältä osin on varsin ymmärrettävää, että alueen kolonisointi ei ole kovin helppoa.

Lähteet:

Faunatica Oy: Sipoon Talman osayleiskaava-alueen luontoselvitykset vuonna 2010. Espoo 2010.

http://www.sipoo.fi/easydata/customers/sipoo/files/Maankaytto_kaavoitus/Talma_luontoselvitysraportti_2010_netti.pdf

Virrankoski, S., E. Vaskelainen, H. Sarvanne & R. Yrjölä 2006: Sipoon yleiskaava-alueiden luontoselvitykset. – Ympäristötutkimus Yrjölä Oy. Raportti Sipoon kunnalle.

